

Til: Byrådsavdelingen for helse, Oslo

03.12.2025

Fra: Oslo politidistrikt

Saksbehandler: Bechmann Dahl

Hørings svar – fremtidig organisering av Oslo kommune

Det vises til Byrådsavdelingen for helse sin henvendelse til OPD av 16.10.25 med frist 03.12.25, der det bes om innspill til høring på "Fremtidig organisering av Oslo kommune". I bestillingen bes det særlig om tilbakemeldinger knyttet til målene for fremtidig organisering, og om hvorvidt den foreslåtte endringen vil føre kommunen nærmere disse målene.

Innledning:

Oslo politidistrikt samarbeider tett med bydelene gjennom forebygging, beredskap, oppsøkende virksomhet, barnevern, NAV, skole, helse- og omsorgstjenester, SaLTo-samarbeidet samt plan- og bygningsmyndighetene. En hensiktsmessig organisering av bydelene er derfor avgjørende for at politiet skal kunne levere effektiv, helhetlig og koordinert innsats i hele byen.

Et godt og koordinert samarbeid mellom de sentrale aktørene på både distrikts- og enhetsnivå er svært viktig for politiet. Dette forutsetter robuste fagmiljøer og tydelige kontaktpunkter med tilstrekkelig myndighet på alle nivåer. Politiet ser et stort potensial i mer enhetlige arbeidsprosesser når disse i større grad speiler bydelenes organisering. Politiet ønsker å videreføre et godt samarbeid med alle bydeler. Det er viktig at reformen bygger på de gode erfaringene fra hver bydel og videreutvikler velfungerende samarbeidsmodeller, særlig innen SaLTo. En reform åpner også for mer samordnede og enhetlige tiltak, som gjør det enklere å finne rett tiltak til rett bydel.

I dag har politiet ansvar for flere bydeler innenfor samme driftsenhet, noe som stort sett fungerer godt. En større utfordring oppstår derimot når én bydel må forholde seg til geografiske driftsenheter hos politiet. Dette skaper økt kompleksitet, særlig innen uteliv, forebygging, bekymringssaker, samarbeidsfora og datadeling. Det gir også ulikt tjenestetilbud til beboere i samme bydel.

Antall bydeler:

Oslo politidistrikt vurderer alternativene med 6 eller 7 bydeler som de mest formålstjenlige, ut fra:

- Kriminalitetsmønstre og befolknings sammensetning
 - Arbeidsflyt og koordinering
 - Forebyggende arbeid
-

- Utelivs-, nærings- og pendlerstrømmer
- Risiko for fragmentering
- Fremtidig ressursfordeling og intern organisering i politiet

Mulige ulemper ved økte størrelser på bydelene:

Større bydeler kan svekke lokal forankring og nærhet til innbyggerne dersom strukturer ikke er tydelige. Enkelte forslag samler store prioriterte områder i én bydel, som Alna, Grorud og Stovner. Dette krever høy kapasitet, tett oppfølging og betydelige ressurser.

Økt størrelse kan innebære risiko for:

- redusert lokal kunnskap
- svakere evne til tidlig identifisering av risiko og sårbarhet
- lavere tilstedeværelse i nærmiljøene
- mer krevende samarbeid mellom politiet og bydelens tjenester

Begrunnelse for 6 eller 7 bydeler:

Alternativene med 6 eller 7 bydeler vurderes som de mest logiske og funksjonelle. De gir:

- Tydelige samfunnskarakterer
- Mindre risiko for delte bydeler
- Større kapasitet og mer robuste fagmiljøer
- Bedre samsvar med kriminalitetsmønstre, trafikkstrømmer og aktivitetsnivå
- Bedre samarbeid mellom kommune og politi
- Mer likeverdige tjenester til innbyggerne

Utfordringer med 8 bydeler:

Et alternativ med 8 bydeler skaper betydelige utfordringer for politiets arbeid, særlig når områder som Nordre Aker slås sammen med Årvoll og Refstad – som naturlig tilhører Enhet Øst. Dette bryter med skolekretser, trafikkmønstre og kriminalitetsmønstre og kan svekke operasjonelle fordeler, reaksjonsevne og forebyggende innsats.

Særlig om Oslo sentrum:

Oslo sentrum står for om lag 12 % av all registrert kriminalitet i Norge og har et unikt utfordringsbilde preget av høyt aktivitetsnivå, omfattende uteliv, handel, turisme, åpne rusmiljøer og betydelig ungdomskriminalitet. En modell med færre bydeler i sentrum vil styrke politiets evne til helhetlig håndtering og samarbeid. Sett med politiets øyne må bydelene som får dette ansvaret rustes godt for å forstå denne problematikken fullt ut, så de kan ta ansvaret som kreves. Utfordringene her er regionale og ikke bare lokale, og krever høy grad av koordinering og samarbeid mellom bydel, offentlige etater, politiet, og andre.

Kommentarer til målene i høringen:

Mål a: Mer helhetlig, tilgjengelig og likeverdig tjenestetilbud

Modellene med 6 og 7 bydeler gir:

- klarere geografiske enheter

- enklere kontaktflater
- tydeligere ansvarsfordeling
- mindre fragmentering

Mål b: Gode og mer effektive tjenester

Politiet samarbeider mest effektivt når én bydel representerer:

- ett sett rutiner
- én administrasjon
- én tiltaksstruktur
- én forebyggingsstrategi

Færre og større bydeler gir:

- færre møter
- raskere beslutningslinjer
- bedre evne til å håndtere tverrgående utfordringer

Mål c: Styrket lokaldemokrati og økt mulighet for samfunnsutvikling

6–7 bydeler gir tydelige samfunnskarakterer som:

- urbane bydeler med høy aktivitet
- boligdominerte områder med klare lokalmiljøer

Tydelig geografisk inndeling – hvorfor det betyr noe for politiet:

Oslo kommune og politiet må sammen ha et sterkt fokus på de særskilte utfordringene i hver bydel, uavhengig av hvordan bydelsgrensene trekkes. Det er avgjørende at både kommune og politi evner å samhandle på alle nivå, da hvert område har sitt eget utfordringsbilde og må forståes og følges tett. Dersom man i for stor grad baserer seg på generelle beskrivelser på makronivå, risikerer man å overse utviklingstrekk og indikatorer som viser at et område er på vei i negativ retning. Sentralt her står blant annet taushetskultur, territorial kontroll fra kriminelle aktører og lav tillit til myndighetsapparatet. Dette er forhold som krever lokal innsikt og tilstedeværelse for å håndteres effektivt.

For politiet er følgende forhold sentrale ved vurdering av optimale bydelsgrenser:

- Lokale utfordringer
- Kriminalitetsmønstre
- Trafikklinjer og pendlerstrømmer
- Utelivs- og handelsområder
- Skolekretsstruktur

Én tydelig samarbeidspartner

Færre bydeler gir mer effektiv koordinering, mindre administrativ belastning, bedre informasjonsflyt og mer tid til operativt forebyggende arbeid.

Helhetlig forebygging i "Sentrum-vest"-området

Kriminalitet følger ikke bydelsgrenser, men kollektivknutepunkter, parker og handel. En samlet bydel gir:

- felles tiltak
- felles risikovurdering
- bedre oppfølging av risikoområder

Ressurs- og beredskapsgevinster

Politiets organisering (Geografiske enheter, forebyggende, patrulje, etterforskning) er avhengig av tydelige strukturer i kommunen. Færre, større og mer logiske bydeler gir:

- Enklere data- og kriminalitetsanalyse
- Bedre forutsigbarhet
- Raskere dialog
- Mer likeverdige tjenester for innbyggerne

Risikoen politiet er særlig oppmerksomme på:

- Risiko for svekket nærhet og uformell sosial kontroll i bydelens ytterområder. En sentralisering av tjenester og arbeidsplasser i nye, større bydeler skaper en reell fare for at det utvikles "sentrumseffekter" hvor aktivitet, ressurser og beslutningskraft samles i ett geografisk tyngdepunkt. Når arbeidsplasser og tjenester trekkes bort fra ytterområdene, reduseres den daglige tilstedeværelsen av både ansatte, frivillighet og innbyggere. Dette gir mindre liv mellom byggene, og kan føre til færre trygge møteplasser og en svakere sosial infrastruktur. For politiet innebærer dette flere utfordringer:
 - Svekket uformell sosial kontroll: Aktivitet og tilstedeværelse av mennesker bidrar i seg selv til trygghet. Når områder blir mer øde, faller graden av uformell sosial kontroll, noe som kan ha sammenheng med økt risiko for kriminalitet, antisosial atferd og rekruttering til kriminelle nettverk.
 - Redusert tidlig identifisering av barn og unge i risikosonen: Politiet er avhengig av hyppig kontakt med lokale tjenester og nærmiljøaktører for å fange opp signaler om utenforskap, skolefravær og begynnende negativ utvikling. Større avstander og sentraliserte tjenester kan svekke samhandlingen, og øke risikoen for at bekymringer ikke oppdages tidlig nok.
 - Lavere respons og fleksibilitet: Når funksjoner og samarbeidspartnere ikke lenger er fysisk nær, kan det operative og forebyggende arbeidet bli mindre fleksibelt. Dette kan gi lengre

responstid i akutte saker og vanskeligere vilkår for tett oppfølging av utsatte ungdomsmiljøer.

- Mindre attraktivitet og aktivitet i prioriterte områder: Flytting av arbeidsplasser ut av bydelenes ytterpunkter kan gjøre disse områdene mindre attraktive å bo og arbeide i. Dette kan forsterke allerede eksisterende sårbarhet, og over tid bidra til sosial segregering.

For å opprettholde levende og trygge bydeler er det avgjørende at arbeidsplasser, kommunale tjenester og møteplasser ikke konsentreres bort fra de prioriterte områdene. Politiet er særlig opptatt av at reformen ikke svekker den lokale forankringen og tilgjengeligheten som i dag er en forutsetning for godt forebyggende arbeid. I nye, større bydeler vil det derfor være en fordel å etablere lokale team, faste samarbeidsfora i delbydelene, og kontaktpunkter som sikrer nærhet til innbyggerne. Uten slike strukturer kan politiets evne til å forebygge kriminalitet og bidrag til tidlig innsats svekkes.

- Fra et forebyggende ståsted er det avgjørende at en reform ikke svekker strukturer som fungerer godt i dag, særlig innen samarbeid om barn og unge. Politiet er avhengig av tydelige kontaktpunkter og tjeneste som har god kjennskap til nærmiljø og målgrupper.
- Reformen kan skape overgangsperioder med uklarheter i roller og kontaktflater, noe som kan påvirke oppfølgingen av sårbare barn og unge. Det er derfor viktig at kommunen sikrer robuste overgangsordninger og at tjenester ikke mister lokalkunnskapen som er tidkrevende å bygge opp.

Bydelsreformens betydning for politiets organisering:

For politiet får bydelsreformen direkte konsekvenser for både organisering, statistikkgrunnlag og samarbeidsformer. Når reformen vedtas, må politiet justere sine geografiske driftsenheter og statistikksoner for å unngå delte bydeler og sikre samsvar med ny struktur.

Politiets ønsker om innhold i de nye bydelene:

Analyseenheter

For å sikre godt tverretatlig samarbeid er det viktig at aktørene har oppdatert kunnskap om utfordringsbildet i sine områder. Politiet har i dag velfungerende analysegrupper i alle geografiske driftsenheter, som leverer beslutningsstøtte både intern og til kommunen. Det er imidlertid en risiko for at politiets analyser i for stor grad blir brukt som kommunens eneste kunnskapsgrunnlag dersom kommunen ikke har tilsvarende kapasitet. OPD anbefaler derfor at kommunen organiserer egne analysefunksjoner som kan samhandle med politiets. Dette vil styrke beslutningsgrunnlag i de nye bydelene.

Barn og unges fritidsarenaer

Tilgjengelige og trygge fritidstilbud er blant de mest effektive tiltakene mot rekruttering til kriminalitet. Sentralisering av tilbud kan gjøre dem mindre tilgjengelige, særlig i prioriterte områder og kan svekke evnen til å inkludere ungdom som trenger oppfølging.

Lokal tilstedeværelse av fritidsarenaer og oppsøkende tjenester er avgjørende for å bygge tillit, avdekke behov tidlig og forebygge utenforskap.

SaLTo i ny bydelsstruktur

SaLTo- samarbeidet fungerer best når det er nært, praktisk og hverdagsrettet. Politiet er avhengig av tydelige innganger til kommunen og stabile kontaktflater. For at SaLTo- samarbeidet skal fungere etter reformen, må strukturen sikre korte linjer, tydelige kontaktpunkter og lokal tilstedeværelse. Større bydeler kan gi mer komplekse organisasjoner, flere nivåer og lengre beslutningsveier, noe som kan svekke samarbeidet og den lokale tilstedeværelsen.

En mer sentral modell kan bidra til bedre felles prioriteringer, men det forutsetter fortsatt tett samarbeid med nærmiljø.

For at reformen skal styrke og ikke svekke det tverretatlige samarbeidet må det sikres:

- Tydelige og tilgjengelige lokale kontaktpunkter
- Robuste og lokalt forankrede medarbeidere
- Klare strukturer for samhandling, informasjonsdeling og rolleavklaring

Oslo politidistrikt anbefaler at det opprettes en tverretatlig arbeidsgruppe som vurderer organiseringen av SaLTo i de nye bydelene og oppdaterer Oslostandarden i tråd med ny struktur.

Oppsummering og anbefaling:

På bakgrunn av analysene over mener Oslo politidistrikt at en inndeling med 6 eller 7 bydeler samlet sett vil gi størst gevinst for både innbyggerne og samarbeidende offentlige tjenester fordi disse:

- gir logisk og funksjonell inndeling
- reduserer risiko fragmentering
- speiler kriminalitets- og samfunnsmønstre
- styrker forebygging, beredskap og samarbeid
- ivaretar behovene i hele Oslo best